

Lääkehoidon osaamisen ylläpitäminen ja edistäminen 15 osp

Paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuva tutkinnon osa

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- toimia työtä ohjaavien säädösten sekä ohjeiden ja eettisten periaatteiden mukaan lääkehoidossa
- ymmärtää lääkehoidon yhteiskunnallisia merkityksiä
- toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti vastualueensa mukaisesti huomioiden asiakas- ja työturvallisuuden
- huomioida lääkehoitoon vaikuttavia tekijöitä ja tunnistaa riskejä
- ohjata asiakasta lääkehoidossa
- hyödyntää teknologiaa/ älylaitteita lääkehoidon toteutuksessa
- arvioida ja kehittää omaa ammatillista osaamista ja toimintaansa

Arviointi

Opiskelija toimii työtä ohjaavien säädösten sekä ohjeiden ja eettisten periaatteiden mukaan lääkeshoidossa

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- toimii keskeisten työtä ohjaavien säädösten ja toimintaohjeiden mukaisesti työryhmän tukemana
- noudattaa työssään ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- toimii keskeisten työtä ohjaavien säädösten ja toimintaohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa
- noudattaa työssään ammattiinsa kuuluvaa etiikka perustellen toimintaansa

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- toimii keskeisten työtä ohjaavien säädösten ja toimintaohjeiden mukaisesti perustellen toimintaansa tuoden esille kehittämisideoita
- noudattaa työssään ammattiinsa kuuluvaa etiikka perustellen toimintaansa monipuolisesti

Opiskelija ymmärtää lääkehoidon yhteiskunnallisia merkityksiä

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- ymmärtää lääkehoidon kustannusvaikutuksia ja -etuuksia asiakkaan ja yhteiskunnan näkökulmasta perustellen asioita
- tietää ja perustelee lääkkeen kehittämis- ja valmistusprosessia
- tietää lääkkeiden myyntijärjestelmän Suomessa
- toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- ymmärtää lääkehoidon kustannusvaikutuksia ja -etuuksia asiakkaan ja yhteiskunnan näkökulmasta perustellen asioita
- tietää ja perustelee lääkkeen kehittämis- ja valmistusprosessia
- tuntee lääkkeiden myyntijärjestelmän Suomessa
- toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan ja perustelee toimintaansa

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- ymmärtää ja huomioi lääkehoidon kustannusvaikutuksia ja -etuuksia asiakkaan ja yhteiskunnan näkökulmasta perustellen asioita
- tietää ja perustelee lääkkeen kehittämis- ja valmistusprosessista
- tuntee lääkkeiden myyntijärjestelmän Suomessa perustellen asioita
- toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaan, perustelee toimintaansa ja tekee kehittämis ehdotuksia

Opiskelija toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti vastualueensa mukaisesti huomioiden asiakas- ja työturvallisuuden

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- tietää tavallisimpien lääkeaineryhmien vaikutuksia ja haittavaikutuksia
- hallitsee antomuodot ja toteuttaa turvallista lääkehoitoa käsitellen erilaisia lääkkeitä huomioiden asiakas- ja työturvallisuuden
- arvioi asiakkaan lääkehoidon tarvetta ja vaikutuksia sekä selvittää mahdolliset riskitiedot kuten lääkeaineallergiat osana työryhmää
- kirjaa lääkehoitoprosessin erivaiheissa
- tietää eri asiakasryhmien lääkehoidon erityspiirteitä (ikäntyneet, lapset ja nuoret, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, vammaiset, kipupotilaat, saattohoitoasiakas)
- tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset
- noudattaa aseptiikkaa lääkehoitoprosessin eri vaiheissa

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- tietää ja tarkkailee tavallisimpien lääkeaineryhmien vaikutuksia ja haittavaikutuksia
- hallitsee antomuodot ja toteuttaa turvallista lääkehoitoa käsitellen erilaisia lääkkeitä huomioiden asiakas- ja työturvallisuuden perustelen toimintaansa
- arvioi asiakkaan lääkehoidon tarvetta ja vaikutuksia sekä selvittää mahdolliset riskitiedot kuten lääkeaineallergiat perustellen toimintansa
- kirjaa asiakaslähtöisesti lääkehoitoprosessin erivaiheissa
- tietää, tarkkailee ja perustelee eri asiakasryhmien lääkehoidon erityspiirteitä (ikäntyneet, lapset ja nuoret, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, vammaiset, kipupotilaat, saattohoitoasiakas)
- tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset
- noudattaa aseptiikkaa lääkehoitoprosessin eri vaiheissa perustellen toimintaansa

Hyvä H4

- tietää, tarkkailee ja perustelee tavallisimpien lääkeaineryhmien vaikutuksia ja haittavaikutuksia
- hallitsee antomuodot ja toteuttaa turvallista lääkehoitoa käsitellen erilaisia lääkkeitä huomioiden asiakas- ja työturvallisuuden perustelen monipuolisesti toimintaansa tietoa soveltaen
- arvioi asiakkaan lääkehoidon tarvetta ja vaikutuksia sekä selvittää mahdolliset riskitiedot kuten lääkeaineallergiat perustellen monipuolisesti toimintansa
- kirjaa asiakaslähtöisesti ja monipuolisesti havaintoja lääkehoitoprosessin erivaiheissa

Kiitettävä K5

- tietää, tarkkailee ja perustelee monipuolisesti eri asiakasryhmien lääkehoidon erityispiirteitä (ikäntyneet, lapset ja nuoret, mielenterveys- ja päihdeasiakkaat, vammaiset, kipupotilaat, saattohoitoasiakas)
- tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset
- noudattaa aseptiikkaa lääkehoitoprosessin eri vaiheissa perustellen toimintaansa

Opiskelija huomioi asiakkaan lääkehoitoon vaikuttavia tekijöitä ja tunnistaa riskejä

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- tunnistaa lääkkeiden tavallisimpia yhteisvaikutuksia ja lääkeinteraktioita (alkoholi, ruoka, liikenne, toiset lääkkeet)
- tunnistaa tavallisimpia riskilääkkeitä ja vakavia haittavaikutuksia
- tunnistaa tavallisimmat antidootit ja osaa antaa lääkkeitä johtuvan myrkytyksen ensiavun työryhmän jäsenenä

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- tietää ja perustelee lääkkeiden tavallisimpia yhteisvaikutuksia ja lääkeinteraktioita (alkoholi, ruoka, liikenne, toiset lääkkeet)
- tietää ja perustelee tavallisimpia riskilääkkeitä ja vakavia haittavaikutuksia
- tietää tavallisimmat antidootit ja osaa antaa lääkkeitä johtuvan myrkytyksen ensiavun

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- perustelee monipuolisesti lääkkeiden tavallisimpia yhteisvaikutuksia ja lääkeinteraktioita (alkoholi, ruoka, liikenne, toiset lääkkeet)
- perustelee monipuolisesti tavallisimpia riskilääkkeitä ja vakavia haittavaikutuksia
- tietää tavallisimmat antidootit ja osaa antaa lääkkeitä johtuvan myrkytyksen ensiavun perustellen toimintaansa

Opiskelija ohjaa asiakasta lääkehoidossa

Opiskelija

Tyydyttävä T1

- neuvoo ja ohjaa asiakasta tai potilasta ja hänen läheisiään turvallisesti ja ammattipätevyytensä mukaisesti lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutukseen liittyvissä kysymyksissä työryhmän tukena
- osaa ohjata asiakasta ja hänen omaista reseptien tulkinnassa ja uusinnassa
- hakee ohjattuna tietoa erilaisista lääketietokannoista

Tyydyttävä T2

Hyvä H3

- neuvoo ja ohjaa asiakasta tai potilasta ja hänen läheisiään turvallisesti ja ammattipätevyytensä mukaisesti lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutukseen liittyvissä kysymyksissä
- osaa ohjata asiakasta ja hänen omaista reseptien tulkinnassa ja uusinnassa
- hakee tietoa erilaisista lääketietokannoista

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- neuvoo ja ohjaa asiakasta tai potilasta ja hänen läheisiään turvallisesti ja ammattipätevyytensä mukaisesti lääkkeiden käytössä ja lääkehoidon toteutukseen liittyvissä kysymyksissä perustelen toimintaansa
- osaa ohjata asiakasta ja hänen omaista reseptien tulkinnassa ja uusinnassa
- hakee tietoa erilaisista lääketietokannoista hyödyntäen niitä aktiivisesti työssään

Opiskelija hyödyntää teknologiaa/ älylaitteita lääkehoidon toteutuksessa

Opiskelija

- Tyydyttävä T1**
- tietää joitakin uusimpia lääkehoidon innovaatioita
  - ohjaa asiakasta käyttämään teknologia/älylaitetta lääkehoidossa työryhmän jäsenenä

Tyydyttävä T2

- Hyvä H3**
- tietää ja käyttää uusimpia lääkehoidon innovaatioita
  - ohjaa asiakasta käyttämään teknologia/älylaitetta lääkehoidossa

Hyvä H4

- Kiitettävä K5**
- tietää ja käyttää uusimpia lääkehoidon innovaatioita
  - ohjaa asiakasta käyttämään teknologia/älylaitetta lääkehoidossa perustellen toimintaansa

Opiskelija arvioi ja kehittää omaa ammatillista osaamista ja toimintaansa

Opiskelija

- Tyydyttävä T1**
- ylläpitää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja (hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa)
  - ottaa vastaan palautetta ja muuttaa toimintaansa annettujen ohjeiden mukaisesti
  - tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämistarpeita
  - hakee ongelmatilanteissa ohjausta oma aloitteisesti
  - tunnistaa lääkehoidon kehittämisen kohteen ja tuo esille kehittämisideoita työryhmän jäsenenä

Tyydyttävä T2

- Hyvä H3**
- ylläpitää ja kehittää ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja (hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa)
  - pyytää palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta muuttaen tarvittaessa toimintaansa annettujen ohjeiden mukaisesti
  - tunnistaa ja arvioi vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan sekä hakee ohjausta tarvittaessa

- ratkaisee työhönsä liittyviä ongelmia ja hakee tarvittaessa ohjausta oma-aloitteisesti
- tunnistaa lääkehoidon kehittämisen kohteen ja tuo esille kehittämisideoita perustellen toimintaansa

Hyvä H4

Kiitettävä K5

- ylläpitää ja kehittää monipuolisesti ammatin edellyttämiä tietoja ja taitoja (hyödyntäen näyttöön perustuvaa tietoa)
- antaa ja pyytää palautetta sekä hyödyntää saamaansa palautetta muuttaen tarvittaessa toimintaansa annettujen ohjeiden mukaisesti
- tunnistaa ja arvioi vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan realistisesti
- ratkaisee työhönsä liittyviä ongelmia ja hakee tarvittaessa ohjausta oma-aloitteisesti
- kehittää yksikön lääkehoidon prosessia ja tuo esille realistisia kehittämisideoita perustellen toimintaansa

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

TOTEUTUS

Keskeiset sisällöt

Tutkinnon osan keskeinen sisältö on lääkehoidon osaamisen ylläpitäminen ja edistäminen lähihoitajan/sairaanhoitajan työn näkökulmasta, jotta hän voi toteuttaa turvallista lääkehoitoa asiakastyössä.

Osaamisen hankkimisen toteuttamistavoista ja ajoista sekä oppimisympäristöistä

Tutkinnon osa soveltuu sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon valinnaiseksi tutkinnon osaksi ja ammatissa toimivalle lähihoitajalla/sairaanhoitajalle, lisä- ja täydennyskoulutukseksi, mikäli hän haluaa päivittää, syventää tai laajentaa osaamistaan lääkehoidossa. Opinnot toteutuvat teoriaopetuksen osalta osittain verkko-opintoina ja lähiopetuksessa.

Tutkinnon osan teoriaosuus on noin 9 osaamispistettä, huomioiden henkilökohtaistaminen.

Työpaikalla tapahtuva oppimien

Työpaikalla tapahtuvan koulutuksen laajuus on noin 6 osaamispistettä, huomioiden henkilökohtaistaminen. Se toteutuu sen jälkeen, kun teoriaopinnot on suoritettu hyväksytysti.

Tutkinnonosan sijoittuminen opiskeluajalle ja edeltävät opinnot

Tutkinnon osan voi suorittaa sen jälkeen, kun hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämisen tutkinnon osan opinnot ja näyttö on suoritettu hyväksytysti tai muulla tavoin on hankittu vastaava osaaminen.

Ammattitaidon ja osaamisen osoittaminen

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä lähihoitajan/sairaanhoitajan työssä ylläpitäen ja edistäen asiakkaan turvallista lääkehoitoa sosiaali- ja terveysalan ympäristöissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Osaamisen arvioinnin mukauttaminen ja ammattitaitovaatimuksista poikkeaminen

Sosiaali- ja terveysalan tutkintojen osissa arviointia ei voida mukauttaa, eikä ammattitaitovaatimuksista poiketa.